

Un vot per la democràcia

EMMA FERRER

Amb una participació molt elevada, els palestins refermaren la seva confiança en Arafat, però li retiren el xec en blanc i porten al parlament els candidats crítics per garantir la pluralitat.

Els palestins van acudir a les urnes amb tranquil·litat. Més del 80% de la població va exercir el seu dret malgrat les reiterades crides a l'abstenció dels líders radicals.

EMMA FERRER

Els mateixos palestins, acostumats a la cridòria, se sorprenien de veure's fent cues ordenades, en silenci, en actitud gairebé de recolliment davant les urnes.

El dia 20 de gener de 1996 va tenir una màgia pròpia a l'Entitat Palestina -Cisjordània, Gaza i Jerusalem-est. La màgia dels grans dies que s'escriuen en majúscula, quan la gent és conscient que fa història.

Més d'un milió de palestins majors de 18 anys podien anar a votar, i més del 80% van exercir el seu dret malgrat les reiterades crides a l'abstenció dels dirigents dels grups radicals marxistes i islamistes que, per tant, van sofrir una amarga derrota política.

Era un matí de dissabte i va aixecar-se un dia assolellat. Un breu parèntesi que ni fet expressament enmig d'unes jornades de tempestes, pluges i neu. Famílies senceres, molt nombroses, es desplaçaven amb les millors robes dels dies festius per anar cap als col·legis electorals. Allà cada elector rebia dues paperetes: una de vermella per posar la creu al costat d'un dels dos candidats a la presidència. L'altra blanca per marcar, com a màxim, tants candidats com escons tingui la circumscripció de l'elector, segons un sistema de llistes totalment obertes.

L'acte probablement més valent del dia el va protagonitzar el pare d'un militant islamista del Hamas, de 23 anys, mort la vigília per una patrulla israeliana que va repel·lir una agressió prop de Jenin.

L'incident amenaçava amb provocar greus tensions el dia-D en aquesta ciutat del nord de la Cisjordània. I, de fet, els col·legis electorals, a les 8, una hora després de l'obertura oficial, encara estaven tancats. Va ser el mateix pare, immediatament després de l'enterrament, que va encetar la jornada. Es va dirigir al seu col·le-

EMMA FERRER

Samiha Khalil parla sota l'atenta mirada de Hanan Ashrawi. La participació de la dona ha garantit la pluralitat del procés democràtic.

ROSANNA PUCHADES

Eleccions palestines. Resultats globals

Presidencials

Iàsser Arafat: 88,1%
Samiha Khalil: 9,3%

Legislatives *

Al-Fatah	59 escons
Independents (crítics i dissidents d'Al-Fatah)	23 escons
Fida (escissió del Front Democràtic per a l'Alliberament de Palestina)	2 escons
Islamistes (dissidents de Hamas)	2 escons
Coalició Nacional Democràtica (H. A. Shafi)	1 escons
Partit del Poble (ex-comunistes)	1 escons

* El nombre total d'escons és de 88

gi, va demanar que l'obriessin i hi va dipositar la primera papereta. Les eleccions arribaven a Jenin.

A Jerusalem-est i a Hebron, per contra, la jornada es va anar complicant a mesura que passaven les hores. En aquestes dues ciutats, les úniques que continuen sota l'ocupació israeliana, la presència massiva de l'exèrcit va ser dissuasiva pels electors. La participació no va arribar a la meitat de la mitjana.

Els fets van ser més evidents a Jerusalem-est, on els prop de 5.000 palestins que hi tenien dret a vot només podien exercir-lo en cinc oficines de correus preses literalment per les forces de seguretat israelianes. Arribar a aquestes estafetes era una odissea que només es van atrevir a superar un 28% dels electors. Una data gens sorprenent si es té en compte l'al·lèrgia que senten els palestins pels israelians armats.

Aquests van ser, de fet, els únics incidents que van destacar tots els observadors internacionals a l'hora d'assenyalar alguna irregularitat en una jornada caracteritzada bàsicament per la netedat democràtica. El recompte va ser una mica més accidentat, però més per la falta de pràctica i de mitjans electrònics que per una voluntat de modificar la voluntat popular expressada clarament a les urnes.

Es feia difícil recomptar manualment les creus una per una, sobretot en els districtes amb més candidats, com per exemple a Gaza ciutat, la més poblada, on per 12 escons hi competien 92 noms, tots impresos a les llistes amb un requadre per poder-los marcar. El recompte es feia primer arran d'urna davant observadors internacionals, locals i interventors dels candidats. Després es verificaven a les seus dels comitès electorals.

Si de cas, la principal via de manipulació de les voluntats electorals individuals es va produir dies abans de l'obertura dels col·legis, en el

Arafat sí, però...

El mateix ex-cap de la delegació negociadora palestina a Madrid i a Washington, el carismàtic Haidar Abdel Shafi, l'únic que hauria pogut competir amb Arafat per la presidència, va ser ben clar: "No hauria tingut cap possibilitat de guanyar. Arafat encara és un símbol."

Més modest, el rais –president, com ara li agrada a Arafat que l'anomenin– no es cansava de repetir: "Amb el 51% en tinc prou". Però finalment, i davant una candidata relativament desconeguda com Samiha Khalil, va treure més del 88% dels vots.

Aparentment podria ser un resultat més de qualsevol règim àrab. Però aquí s'ha de filar més prim. Tant com van voler matisar el seu vot els electors palestins.

Els diputats oficials d'Al-Fatah, de fet, s'han quedat en la frontera dels dos terços. Però aquest percentatge no deixa d'estar 20 punts per sota dels vots que ha obtingut el seu líder a les urnes presidencials. No s'ha produït, doncs, l'efecte d'òsmosi que alguns analistes previen entre totes dues eleccions.

El cas de la circumscripció de Betlem és simbòlic. Arafat, en un dels actes més criticats en plena precampanya, va decidir canviar ell mateix els noms dels candidats a les llistes oficials d'Al-Fatah votades en les primàries del partit per afavorir els candidats que li eren més fidels.

A Betlem concretament va decidir fer caure el nom del molt carismàtic i igualment crític coronel de l'Organització per l'Alliberament de Palestina, Salah Taamari, un hipotètic rival d'Arafat per dirigir un estat palestí. Taamari, però, no va acceptar i es va presentar com a independent. Va obtenir 17.000 vots, el candidat més votat del districte amb una diferència humiliant per als oficialistes.

A Ramallah es va repetir el fet. L'independent Abdel Saleh va ser el candidat més votat i el primer dels dos únics oficialistes d'Al-Fatah a entrar per aquesta circumscripció va ser Marwan Barghouti, en cinquena posició.

Altres candidats més coneguts a occident i no menys crítics amb l'actuació d'Arafat són el mateix doctor Shafi, el més votat per milers de paperetes de diferència a Gaza ciutat; i l'enèrgica ex-portaveu palestina Hanan Ashrawi, líder en vots a Jerusalem-est.

Totes aquestes dades indiquen que els electors palestins van votar força en consciència i a la gent que més confiança els mereixia. Van decidir, sàviament, no apostar tot el capital polític a un sol jugador: Arafat. Aquest símbol vivent que per molts palestins és Abú Ammar –com alguns l'anomenen carinyosament pel seu nom de guerra– havia de sortir escollit, ningú no ho dubtava, però els seus crítics més valuosos també.

Hanan Ashrawi ha parlat aquests dies de coratge i d'integritat referint-se a aquest futur Consell Palestí que haurà de decidir les línies mestres de les futures i definitives negociacions de pau amb Israel. Li caldran exactament tots dos atributs a la cambra autònoma per enfocar a partir del maig temes tan espinosos com el del retorn dels refugiats, el desmantellament dels assentaments israelians i l'estatut final de Jerusalem.

Hi ha, doncs, molt a guanyar, però també es podria perdre tot si aquestes noves institucions es deslegitimen i confirmen les expectatives dels extremistes que mentrestant esperaran amb les armes a la mà.

J. R.

si de les famílies, o millor dit dels clans, el que en àrab s'anomenen les *jamulas*.

Van ser força freqüents les reunions d'aquestes *jamulas* la setmana abans de les eleccions per decidir col·lectivament el vot. Els caps dels clans –sempre homes i alguns amb capacitat per mobilitzar uns quants centenars de vots– s'havien entrevistat prèviament amb diferents candidats de la circumscripció a les seues electorals. A la major part d'aquests locals, on es convidava constantment a cigarretes i cafè o te, es negociaven els vots; sempre a canvi, és clar, de futurs favors. Aquest funcionament ha estat una realitat important sobretot en les zones més rurals. Ha condicionat les dones més que cap altre col·lectiu, i els candidats més apartats de l'establishment, és a dir, els més allunyats d'Al-Fatah, el partit del rais Arafat, que tenia la maquinària electoral més poderosa.

Poc es podia fer legalment per combatre aquests tics socials ancestrals. Malgrat això, els comicis del dia 20 es poden considerar les primeres eleccions democràtiques de què gaudeix el poble palestí; i són també, sens dubte, les més lliures de les que s'organitzen a tot el món àrab.

Joan Roura

EMMA FERRER

Els palestins es van prendre la jornada electoral amb il·lusió. Famílies senceres acudiren amb el millor aspecte.